

Tertúlia

Ecosofia segons Panikkar

De la mateixa manera que les persones treballadores, ja sigui en un taller, en un despatx, en una biblioteca o fent teletreball no som *recursos humans*, la Terra no és una simple subministradora de recursos, sinó un ésser viu, i té la seva saviesa. De fet, la saviesa de la vida, com explica Raimon Panikkar al seu llibre *Ecosofia* (Fragmenta Editorial), editat i introduït per Jordi Pigem, que va conèixer i col·laborar amb Panikkar, una de les veus més lúcides que la filosofia catalana ha donat al món en terrenys tan innovadors com el diàleg intercultural i interreligiós.

Regaleu-vos la lectura d'aquest llibre, que ens introdueix en la reflexió —no només necessària, sinó urgent— sobre la manera com hem de tractar la natura, el nostre “cos extern, el nostre espai vital, la nostra llar”. Cal una actitud ecològica, per descomptat, però és necessari anar més enllà, ampliar el concepte. L'ecologia busca retardar els efectes nocius de l'espòli a la natura buscant formes de pal·liar-los amb solucions com ara el desenvolupament sostenible. Però per poc que hi pensem ja es

“

No n'hi ha prou amb l'ecologia: cal l'ecofilia no pas com una actitud poètica, romàntica o fins i tot racional, sinó com un canvi real

veu que no podem créixer més sense arribar al col·lapse, que és cap on anem. Amb el desenvolupament sostenible el que fem és allargar l'actual *statu quo*, que per a res no vol perdre el seu domini sobre la realitat. En la seva valuosa tesi Panikkar planteja una transformació radical: la humanitat està lligada a la vida de la Terra i ens cal canviar l'òptica capitalista de fer rodar el món com una màquina i tractar la Terra com el que és: un ésser viu, no un sac d'objectes al nostre servei, i que al pas que anem serà com ofegar la gallina dels ous d'or.

No n'hi ha prou amb l'ecologia: cal l'ecofilia no pas com una actitud poètica, romàntica o fins i tot racional, sinó com un canvi real: no podem relacionar-nos amb la Terra amb el sol concurs de la ment. Cal superar aquest marc estret. On ens porta l'ecofilia? Al “descobrimient de la nostra contingència, a la consciència de la nostra situació real”. Ara, amb la pandèmia, sembla que hauriem de saber-ne una mica més, de la nostra situació real al món, però...

¿Sort, ofici o genialitat?

Quin poemari més ben parit, *Els fruits saborosos*. A mi també m'emociona molt, Rosa, tot i que fa molt de temps que no el rellegeixo. Em fa massa mal recordar certes pomes escollides o evocar altres cireres ingènues que es van marcir abans d'hora. I que indefectiblement associaré sempre a aquests versos. El que em resulta més curiós és que aquests sentiments me'ls provoca Carner parlant de fruits i personatges mitològics o clàssics en un entorn tan serè i, en conseqüència, tan allunyat —almenys en aparença— de l'espectre de les emocions. Deu ser allò que anomenem ofici o mestratge. O, potser, la genialitat.

Hi pensava, sobre aquest concepte, fa uns dies. Els meus fills miraven a Movistar una sèrie documentari sobre l'Iker Casillas: *Colgar las alas*. Entre paràgraf traduït i paràgraf revisat, parava una mica d'atenció a la història del porter del Real Madrid, el Porto i la selecció espanyola. A banda de la lamentable posada en escena del porter madrileny, que apareixia sempre que aixecava la vista amb una gorra al cap, com si estigués a punt de posar-se a repartir diaris encolomat en una bicicleta BH amb cistell de passeig, em van despertar la curiositat dos detalls que repetia al llarg dels capítols de la sèrie. El primer, que em va generar encara més rebuig que la gorra, era que en manta ocasions parlava d'ell mateix en tercera persona. Com si parlés d'un personatge aliè. Normalment, havia entès que aquesta dixi s'associava amb persones amb un egocentrisme molt accentuat. Però en aquest cas m'atreiria a dir que es tracta d'una pauta aconsellada per un psicòleg o psicoterapeuta. Hi ha un corrent de pensament que postula que aquesta pràctica ens ajuda a controlar les emocions i ens fa més humils. I a aquest noi el veig una mica descentrat. A mi, particularment, em fa basarda. El segon tret que em va cridar poderosament l'atenció —que diria José María García— és que continuament deia que en aquesta o en aquella jugada o situació concreta ell sabia que aturaria el xut, que no li marcarien un gol, com si estigués posseït per una força de l'*aldilà* —del més enllà— que li conferís uns poders especials sobre els quals ni ell mateix tenia control. Simplement, en gaudia, i els deixava fer. Que Casillas ha estat un porter excepcional i tocat per una vareta, és evident. Ha fet unes aturades que jo no recordava des d'Arkonada, amb aquesta mica de sort que l'ha acompanyat en les grans ocasions, que no tenia el porter basc, i que l'han convertit en un dels grans porters de la història del futbol. N'hi deien *el Santo*, perquè semblava que jugava amb ales i per la sort que va tenir en la seva carrera, però potser només era genialitat.

“Darrere les paraules”

Rafel Marco Molina

Traductor. Director d'aixocomesdiu? marcoimolina@gmail.com

Rosa Soler

espigoladora@gmail.com

Penso que...

Pensar

(Formarse ideas en la mente)

Faust Manresa Arbós

Pacs del Penedès

Se distingue por su enorme capacidad creativa, imaginativa, reflexiva. Su campo de acción no tiene límites. Lo mismo puede ayudar a resolver problemas cotidianos como enfrentarse a situaciones de máxima intensidad o que requieran amplios y sólidos conocimientos. Pensar nos ayuda a entender el entorno, a nosotros, a las demás personas, a la sociedad, también a transitar por mundos imaginarios y a construir castillos en la arena, cuando nos refugiamos en la fantasía. Más que nunca, nuestro modelo de sociedad y los avances en la ciencia exigen pensar, reflexionar, desarrollar un pensamiento crítico que ponga en tela de juicio todos aquellos discursos que atenten contra la democracia, amenacen la convivencia, empobrezcan nuestra mente y nos alejen de la realidad. Nunca hasta ahora se había podido tener acceso a tanta cantidad de información, pero no está resuelta la calidad ni la fiabilidad que, dirigida y controlada por unos pocos, pero con enorme poder, construyen realidades imaginarias orientadas al dominio de

la opinión pública y de los individuos aunque para ello tengan que esconder, camuflar y desvirtuar la verdad.

Ante esta nueva realidad se hace necesario, e imprescindible, desarrollar nuestro pensamiento crítico, que someta cada pedazo de información al análisis más exhaustivo, riguroso y profundo para denunciar y contrarrestar estos discursos, que coartan nuestras libertades, impiden la emancipación y nos someten ideológicamente. En las escuelas deberían incluir un sistema que fomente el desarrollo de las capacidades de pensamiento que permita deliberar, argumentar y pensar de forma crítica y positiva. John Dewey (*Como pensamos*). Dentro de unos días tendremos posibilitado ver y escuchar al filósofo alemán Markus Gabriel en las Jornadas que organizan VilaPensa y Vinseum. Es uno de los exponentes de la corriente filosófica “nuevas realidades” y ha escrito varios libros, entre ellos *El sentido del pensamiento*, en el que defiende la tesis de que el pensamiento es uno más de los sentidos humanos. A penny for your thoughts le ofrecieron a H. Bogart en Casablanca.